

Byrder, der ere forbundne med Skolevæsenet, saa vil en Uretfærdighed som denne naturligvis straks blive hævet, thi da vilde og kunde Staten ikke andet end fastsætte den samme Lønning for det samme Arbejde ud over hele Landet.

Hvis man ikke vil gaa saa radikalt til Værks, kunde man tænke sig, at man f. Eks. gik den Vej, at Kommunerne skulde udrede den Grundløn, de give i Øjeblikket, skaffe de nødvendige Skolebygninger, Materiel, Brændsel og Belysning, Skolens Renholdelse og Bolig til Læreren, og herudover kunde man saa forlange, at de skulde yde et vist bestemt Beløb pr. Barn — jeg skal ikke her komme ind paa at nævne, hvor stort Beløbet skulde være, det kunde man videre forhandle om —, og saa lade Staten tilskyde Resten. Saa vilde man ogsaa komme bort fra den Uretfærdighed, hvorunder saa mange Lærere paa Landet maa lide. Man kunde ogsaa tænke sig en tredje Vej, at man f. Eks. gik ud fra, at Grundlønnen ved alle Skoler har en bestemt Størrelse, og jeg kunde være tilbøjelig til her at nævne et større Tal, end den højtærede Minister har anført. Den højtærede Minister har nævnt et Minimum af 900 Kr., og jeg skulde ikke have noget imod at sige 1,000 Kr. Naturligvis vil det være vanskeligt for adskillige Kommuner at udrede en saadan Grundløn, men saa er der den Udvej, som er antydet i Loven, at Staten kunde træde hjælpende til overfor trængende Kommuner. Det er ikke noget Forslag, jeg stiller, men jeg haaber, at disse Spørgsmaal maa blive tagne under Overvejelse i Udvalget, og jeg haaber, at Forslaget ikke maa gaa ud som Lov med Præget af denne Uensartethed og Uretfærdighed, som det nu i saa høj Grad har.

Der kan ved dette Forhold komme noget mærkeligt frem. Der er i Loven en Bestemmelse — jeg skal citere den, den findes i § 2 —, der lyder saaledes: „Er et Embedes Løn siden dennes oprindelige Normering bleven forhøjet, hvortil ikke kan henregnes saadan Forhøjelse af Begyndelsesløninger, som maatte have fundet Sted som Følge af Højtidsofferets, Jordloddens eller Fouragens Afløsning, skal Forhøjelsen under Iagttagelse af ovennævnte Minimumsgrænser fradrages i det

Beløb, hvormed Begyndelseslønnen ved nærværende Loys Ikrafttræden skal forhøjes.“ Det forekommer mig, at dette er en meget uheldig Bestemmelse. Lad os f. Eks. tænke os, at en Lærer har haft et Embede paa 800 Kr. Han søger et andet Embede, hvis Grundløn er 900 Kr., og faar det. Saa tror han altsaa, at nu har han forbedret sin Stilling med 100 Kr. aarlig. Men nu kommer denne Lov. Han har ikke været opmærksom paa, at det ny Embede paa 900 Kr., som han har søgt, er et af de Embeder, som i 1899 vare blevne normerede med 700 Kr., men senere, ved Sogneraadets Foranstaltning, sat op til 900 Kr. Følgen bliver, at det Embede paa 800 Kr., som han forlod, vil faa et Lønningstillæg paa 200 Kr. og naa op paa 1,000 Kr., medens det ny Embede ikke vil faa en Øres Tillæg til sin Grundløn. Det er dog mærkværdige Ting, der saaledes kunne indtræffe ved den Bestemmelse, der her er truffen. Det forekommer mig heller ikke rigtigt, at man vil tage Hensyn til, at de Kommuner, der have forhøjet deres Grundløn efter 1899, skulde have det godtgjort. Den Sum, hvormed Grundlønnen er bleven forhøjet, andrager saadan noget som 70,000 Kr., og det rammer for den allerstørste Del Embeder ovre i Jylland. Men nu bliver Følgen altsaa den, at disse 70,000 Kr. i Virkeligheden ganske glide tilbage til Kommunekassen, saa at hele den Ordning vil være en Straf overfor de Kommuner, som i 1899 viste sig offervillige og fastsatte en ordentlig Grundløn, derimod en Belønning overfor de Kommuner, som i 1899 vare smaalige og ikke vilde gaa op til en ordentlig Grundløn, men bleve nede ved Minimumsgrænsen.

Man maa ikke tro, at det er de fattige Kommuner, som gennemgaaende have de lave Grundlønninger, og de rige, som have de højere Grundlønninger. Tager man f. Eks. en Egn som Aarhus Amt, vide vi alle, at dette Amt hører ikke til Landets daarligste Egne, tværtimod, det er en af Landets allerbedste og frugtbareste Egne. Og dog er Forholdet det, at der er meget faa Embeder i Aarhus Amt, der naa op til en Grundløn paa 900 Kr., det er kun et ringe Procenttal af samtlige Embeder. Vi se altsaa, at det ingenlunde altid er de fattige Kommuner, som have de lave